SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2271

av Marianne Littke (L)

En starkare ställning på arbetsmarknaden för personer över 55 år

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda riktade sänkningar av arbetsgivaravgifterna vid nyanställning av personer som fyllt 55 år i syfte att motverka ålderism och stärka äldres ställning på arbetsmarknaden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige står inför betydande demografiska och arbetsmarknadsmässiga utmaningar. Samtidigt som många branscher upplever brist på arbetskraft och kompetens har många äldre arbetssökande svårt att etablera sig eller återetablera sig på arbetsmarknaden. Detta innebär att värdefull kompetens, erfarenhet och yrkeskunnande riskerar att gå förlorade.

En rapport från Arbetsförmedlingen visar att personer över 55 år har betydligt svårare än yngre att få ett nytt arbete när de väl blivit arbetslösa. Gruppen är överrepresenterad bland långtidsarbetslösa och har generellt längre tider utan arbete. Rapporten visar också att sannolikheten att bli kontaktad av arbetsgivare minskar med stigande ålder.

Utvecklingen pekar på ett problem som ofta beskrivs som ålderism. Äldre arbetstagare riskerar att mötas av fördomar kring exempelvis flexibilitet, omställningsförmåga och vilja att lära nytt, trots att forskning visar svaga eller obefintliga samband mellan högre ålder och faktisk arbetsprestation. Arbetsförmedlingen lyfter själv fram åldersdiskriminering som en bidragande orsak till äldres svårigheter på arbetsmarknaden.

För ett land som står inför en åldrande befolkning är detta särskilt problematiskt. Politiken har under lång tid uppmuntrat människor att arbeta längre, samtidigt som arbetsmarknaden i praktiken inte alltid tar tillvara den erfarenhet och kompetens som äldre arbetstagare besitter. Många som förlorar sitt arbete efter 55 års ålder upplever att dörren till arbetsmarknaden blir betydligt svårare att öppna igen.

En liberal arbetsmarknadspolitik utgår från individens förmåga och kompetens, inte från schablonmässiga antaganden kopplade till ålder. Den som vill och kan arbeta ska ges reella möjligheter att göra det. Därför bör åtgärder övervägas som stärker incitamenten att anställa personer som möter särskilda hinder på arbetsmarknaden.

En möjlig väg är att införa en riktad nedsättning av arbetsgivaravgifterna vid nyanställning av personer som fyllt 55 år. Syftet bör vara att sänka trösklarna för anställning, öka arbetsgivares benägenhet att rekrytera äldre arbetssökande och därmed bättre ta tillvara den kompetens som finns i gruppen. Reformen bör utformas så att den blir träffsäker och i första hand stimulerar nya anställningar.

Mot denna bakgrund bör regeringen utreda möjligheten att införa riktade sänkningar av arbetsgivaravgifterna för nyanställning av personer över 55 år. Detta skulle vara ett viktigt steg för att motverka ålderism, stärka arbetslinjen och bättre tillvarata den erfarenhet och kompetens som äldre människor bidrar med på den svenska arbetsmarknaden.

Marianne Littke (L)